

Zentralblatt der Reichsversicherung. 1921, No. 7.TENHAEFF. *Notforderungen der Krankenkassen.*MUMELTER. *Die Arbeiterversicherung in Not!*FRANKENBERG. *Rente und Armenunterstützung.***Zentralblatt der Reichsversicherung. 1921, No. 8.**TENHAEFF. *Notwendigkeit zentraler Organisation der Krankenkassen.*

KORBMACHER. *Reichsversorgungsgesetz und Krankenkassen.* — Beide artikelen zijn zeer lezenswaardig voor hen die belangstellen in de komende ziekteverzekering hier te lande.

Zentralblatt der Reichsversicherung. 1921, No. 9.

KLEIS. *Die Anpassung der Invaliden- und Hinterbliebenenversicherung an die Geldentwertung.* — De groote waardevermindering van het geld heeft de verhooging der invaliditeits- en weduwen- en weezenrenten noodig gemaakt. Deze is dan ook verdubbeld, wat jaarlijks 800 millioen mark kost. Hiertegenover is echter de premie verhoogd. Nu wordt nog gepleit om deze rentetrekkingen van belasting vrij te stellen, daar anders de nuttige uitwerking der verhooging geheel verloren zou gaan.

D. BROCX.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Beiträge zur Klinik der Infektionskrankheiten und zur Immunitätsforschung (mit Ausschluss der Tuberkulose). Herausgegeben von prof. dr. L. BRAUER. Bd. 8, Heft 4, 1920. Leipzig. Verlag von CURT KABITZSCH. Afzonderlijke prijs 12 mark.

Deze aflevering, die den achtsten band voltooit, luidt tevens het tijdschrift uit. Dit is ook slachtoffer van den oorlog geworden en van de daardoor ontstane moeilijkheden in den boekhandel. Het zal voorloopig niet meer verschijnen. In de sobere mededeeling, waarin BRAUER dit besluit mededeelt, en die, als schaamde hij zich, geheel achter in de aflevering geplaatst is, spreekt hij de hoop uit, dat het hem spoedig gelukken moge het tijdschrift nieuw leven in te blazen.

Ik deel zijn hoop. De „*Beiträge*” voorzagen mijns inziens in een bestaande behoefte. Het tijdschrift bevatte dikwijls fraaie, bezonken artikelen en voortreffelijke overzichten op het gebied van de kliniek der infectie-ziekten en vormde met het *Centralblatt f. Bakteriologie* en het *Zeitschrift f. Imm. Forschung* een trias van tijdschriften, waarin de Duitsche, en wat de twee laatste betreft, ook de internationale literatuur op het gebied van de infectie-ziekten en van de leer der immuniteit waardig aan het licht trad. Ook de laatste aflevering bevat veel goeds.

Het artikel van FRANZ SELIGMANN „Die Bedeutung der Bakterien in rezidivierenden entzündlichen Adnextumoren für den Wundverlauf nach der Radikaloperation” geeft verslag van de resultaten van een onderzoek, dat betrekking heeft op 46 gevallen, waarvan echter slechts 37 voor het maken van gevolgtrekkingen in aanmerking komen. Hij onderzoekt den etter, welke in de gezwollen gevonden werd cultureel, doch niet altijd microscopisch,

Wanneer de gemaakte buikwond per secundam geneest, dan doet hij echter merkwaardigerwijze slechts in één geval onderzoek naar de daarin aanwezige flora.

Het directe verband tusschen de in de gezwellen aanwezige bacteriën en de genezing per secundam van de operatiewond acht ik dan ook door hem geenszins bewezen. Ook statistisch zoekt de schrijver dit verband aan te toonen. Wanneer echter blijkt, dat ook dan, wanneer de etter in de abscessen der adnexa steriel was, buikwandabscessen ontstonden, abscessen, die dus wel het gevolg moeten geweest zijn van andere omstandigheden, allicht van bij de operatie gemaakte fouten tegen de asepsis, zou een statistiek eerst waarde krijgen, wanneer zij liep over veel meer dan 37 gevallen. Thans bewijst zij niets.

Een zeer mooi, uitgebreid artikel is dat van WILHELM BERGER „Die Leukozyten beider Influenza”. Het is kritisch geschreven, geeft een goed overzicht van de verschillende onderzoekingen, die door den schrijver en anderen verricht zijn en bevat een aantal krommen, die het medegedeelde verduidelijken. De schrijver komt o.a. tot de gevolgtrekking, dat bij influenza leucopenie regel is (81 pCt. leucopenie, 14 pCt. normale verhoudingen, 5 pCt. leucocytose), en dat de pneumonie, die het ziektebeeld compliceert, herhaaldelijk door het influenza-virus zelf moet veroorzaakt zijn, daar zij o.a. eveneens vergezeld is van een leucopenie. Wanneer de compliceerende pneumonie door een meng-infectie veroorzaakt wordt, kan het aantal leucocyten tot den norm terugkeeren of zelfs een leucocytose ontstaan. Voor de diagnose acht hij het aanwezig zijn van een leucopenie van veel beteekenis, temeer daar hij aan het vinden van den influenza-bacillus volstrekt geen waarde toekent.

W. MOLLOW („Über Blutbrechen bei Malaria”) geeft een belangwekkende casuïstiek van het voorkomen van een haematemesis gedurende een aanval van malaria.

Van de 3 medegedeelde gevallen hebben 2 betrekking op malaria tertiana en een op malaria tropica. Na de toediening van chinine genazen de drie patiënten, doch één bleef de verschijnselen van een maagzweer vertoonen.

De schrijver wijst in dit verband er op, dat ook malaria als aetiologische factor voor het ontstaan van een maagzweer in aanmerking komt.

Dezelfde schrijver geeft in het volgende artikel: „Zweiter Beitrag zur Klinik des Papataciefiebers” een overzicht van de papataciziekte, welke door hem bij Boelgaarsche soldaten in Skopie werd waargenomen. De strijd tegen de papataci-mug, voornamelijk bestaande in een hygiënische verzorging van de privaten, bleek goede uitkomsten op te leveren, want het aantal zieken, o.a. onder het personeel van het hospitaal, was veel kleiner dan in het vorige jaar, terwijl toch in de stad zelf de ziekte even sterk als in andere jaren woedde.

CH. ROWE deelt eenige „Komplizierte Malariafälle in Palästina” mede. Als casuïstiek niet onbelangrijk.

Uiterst lezenswaard en belangrijk voor de studie van den vlektyphus komt mij het artikel van WEIGL: „Untersuchungen und

Experimente an Fleckfieberläusen" voor. Hij wijst er op, van hoe groot gewicht toch eigenlijk het vraagstuk van het oorzakelijke verband tusschen de Rickettsia Prowazeki en vlektyphus is, en hoe weinig daarover nog gewerkt is. Hij meent te mogen aannemen, dat de oorzaak wel gelegen zal zijn in de moeilijkheden, die zich bij het nemen van proeven met luizen voordoen. Dienaangaande geeft hij nu handig gevonden of verbeterde methoden en goede wenken, die betrekking hebben op het kweken van de luis als proefdier.

Hij beschrijft een geschikte kooi, de levenswijze der luizen (hij meent, dat een luis bij uitzondering levendbarend kan zijn) en handelt uitvoerig over morphologie en biologie van de Rickettsia, waarbij hij gelegenheid vindt te wijzen op die eigenschappen van dit microorganisme, welke de mogelijkheid verschaffen het van andere soortgelijke wezens of kunstproducten te onderscheiden.

Van veel belang acht ik het, dat het hem gelukt is luizen direct met vlektyphus-bloed te besmetten en wel door het bij de luis in den anus te spuiten. A priori lijkt dit onmogelijk of uiterst bezwaarlijk uitvoerbaar te zijn, doch als men de beschrijving van de gevolgde techniek leest, dan moet men aannemen, dat het zelfs een gemakkelijke bezigheid is. Het belangrijke is nu, dat door deze techniek de stuitende methode, waarbij de luizen zieken moeten steken, achterwege kan blijven. Ook gelukt het, door op dezelfde wijze normaal gedefibrineerd bloed in te spuiten, luizen in het leven te houden, waarmede ook weer iets stuitends kan vervallen, n.l. de voeding op herstellende vlektyphuslijders.

Tenslotte is het nu ook mogelijk de Rickettsia bij een proefdier in leven te houden en zodoende ook buiten een epidemietijd te bestudeeren. De luis is daardoor tot een gewoon laboratorium-proefdier bevorderd. Jammer is het, dat de luis bij kunstmatige voeding korter leeft en zich ook niet zoo snel voortplant.

Desondanks verkreeg WEIGL met zijn methode reeds belangrijke gegevens. Hij kon o.a. nagaan, hoe in het algemeen de luis zich gedraagt, wanneer in zijn darmkanaal verschillende bacteriën gebracht worden.

G. KAPSENBERG.

General Practice and X-Rays, by ALICE VANCE KNOX.
A. & C. BLACK, Ltd. Soho Square, London, W. I. 1921.
Prijs / 10.50.

Met groote snelheid ontwikkelen zich de nieuwere onderdeelen der geneeskundige wetenschap. Onrustbarend stijgt de stroom der mededeelingen over allerlei specialistische onderwerpen. Voor de specialisten zelf is het al reeds moeilijk geworden hun eigen onderdeel grondig bij te houden; onmogelijk voor de practici in algemeen dienst om zich op al die terreinen ook maar te orienteeren. Met blijdschap moet het dan ook steeds begroet worden, als er pogingen worden gedaan om door korte duidelijke verhandelingen niet alleen een beknopt overzicht te verschaffen, maar ook de waarde voor de praktijk van zulk een onderdeel te doen uitkomen. Een groote moeilijkheid daarbij is het steeds om juist te beoordeelen